

Jacob Friberg - for sin insisterende dækning af regeringens mørklagte minksag

De sidste ord statsministeren sagde på den skrattende videoforbindelse 4. november 2020 var, at regeringen ville vende tilbage med svar på de øvrige spørgsmål allerede dagen efter. Alle mink skulle aflives, var pressemødets budskab.

Men i dag præcis et år senere sidder hele Danmark og hele pressen stadig tilbage med flere spørgsmål, end statsministeren og regeringen har besvaret i den forfatningsprincielle minksag.

En af dem, der har stillet aller flest spørgsmål uden at få sine svar, er B.T.'s Jacob Friberg. Alligevel har han med en vedholdenhed uden sidestykke bid for bid bibragt offentligheden brudstykker af sandheden, der gør, at vi i dag kan se tilbage på et forløb, der sår grundlæggende tvivl om både beslutningsgrundlaget, forløbet og vores magthaveres ønske om at lade sagen belyse.

Allerede sidste år kunne Friberg på baggrund af fortrolige dokumenter blotlægge, hvordan interne regeringsdokumenter omtalte beslutningen som en nedlukning af erhvervet, selvom man udadtil italesatte det blot som en totalaflivning, der ikke lukkede erhvervet. Sondringen er afgørende, fordi papirsporet i sagen viser, at regeringen var advaret om, at man ikke kunne lukke minkerhvervet uden at have hjemmel til det.

Ifølge et notat fra tre juraprofessorer er der dog tale om et grundlovsbrud, uagtet den efterfølgende sproglige balanceakt. Beslutningen krænkede ejendomsretten og var af så stor betydning økonomisk, at det ifølge grundloven kræver en folketingsbeslutning, skriver professorerne.

Om statsministeren – der også er pressens minister - bliver holdt juridisk ansvarlig for en ordre udstukket på et pressemøde ved vi ikke endnu. Men som offentlighed må vi kunne holde regeringen ansvarlig på sine egne ord ved at insistere på deres sandhedsværdi.

Sagen er i al sin væsentlighed et af de mest centrale forløb i nyere tid at komme til bunds i og ikke mindst for den danske presse en absolut principalsag at afdække. Magtkritikken er fundamental for vores demokrati. Jo større magten er, jo vigtigere er det at belyse den.

Som en af de eneste journalister har Friberg vedholdende i et år løbende kastet lys over skandalen. Senest med sin afsløring af, at centrale medarbejdere i Statsministeriet har slettet sin sms-kommunikation, som Friberg selv søgte aktindsigt i 25 dage efter det famøse pressemøde. Kort tid efter – angiveligt automatisk efter 30 dage - har Statsministeriet så slettet netop de beskeder, som han ellers var i sin ret til at søge indsigt i, og først 10 måneder senere viste det sig, at meget intern kommunikation er mørkelagt for ikke bare offentligheden men også kommissionen på denne måde. I al sin dækning har Friberg løbende delt sin dokumentation i form af mange dokumenter med relevans for kolleger og andre. Det har været af afgørende værdi for hele pressen i dette forløb, hvor alle har famlet i blinde, fordi regeringen har afvist at svare på spørgsmål hele vejen igennem og heller ikke i sine redegørelser til Folketinget har blotlagt forløbet.

Alle Fribergs artikler er skrevet i et nøgternt og præcist sprog. Han har også evnet at live blogge fra den lukkede kommission, hvor pressens vilkår er svære. Man skulle faktisk ikke tro, det var muligt for én enkelt journalist både at være så dedikeret til opgaven i at holde danskerne løbende ajourførte på sagens udvikling og samtidig evne at bringe et arsenal af selvstændige afsløringer, der aldrig ellers var fremlagt.

Friberg har således udvist personlig journalistisk flid og talent, der i sin principielle betydning kan mere end måle sig med omfattende undersøgende satsninger fra andre mediers gravergrupper. Hans grundige håndværk afslører både substansen i mink-sagen, men udgør også et journalistisk hovedværk som afdækning af vores magthaveres villighed til at lade sig kontrollere.

En pris til Jacob Friberg er en pris til de kritiske spørgsmål og den offentlige samtale, som det danske demokrati bygger på i sin essens. Det er en pris til åbenheden som en fundamental værdi, vi må stå sammen om at insistere på, når den sættes under pres.
En Cavling til Jacob Friberg vil være en Cavling til os alle.

Marchen Neel Gjertsen, Jyllands-Posten